

ביצה לח

מסקנת הגמרא לאחר שהקשה על דברי ר' הושעיא: אפוך, רבי הושעיא אמר: אין ברירה, ורבי יוחנן אמר: יש ברירה.

קושי: ומי אית ליה לרבי יוחנן ברירה?

והאמר רב אסי אמר רבי יוחנן: האחין שחלקו - לקוחות הן, ומחזירין זה לזה ביובל.

הצעה לתרץ: וכי תימא כי לית ליה לרבי יוחנן ברירה - בדאורייתא, אבל בדרבנן - אית ליה.

דחיית ההצעה: ובדרבנן מי אית ליה? והתני איו: **רבי יהודה אומר: אין אדם מתנה על שני**

דברים כאחד, אלא אם בא חכם למזרח - עירובו למזרח, למערב - עירובו למערב. ואילו לכאן ולכאן - לא.

והוינן בה: מאי שנא לכאן ולכאן דלא - דאין ברירה, מזרח ומערב נמי - אין ברירה!

ואמר רבי יוחנן: וכבר בא חכם.

אלמא: לית ליה לרבי יוחנן ברירה!

דחיית המסקנה: אלא, לעולם לא תיפוך.

מסקנה חדשה: רבי הושעיא אמר: ישברירה, ורבי יוחנן אמר: אין ברירה.

וכי לית ליה לרבי הושעיא ברירה - בדאורייתא, אבל בדרבנן - אית ליה.

פסיקה בעניין: דרש מר זוטרא: הלכה כרבי הושעיא.

דן שקשור לתחומים: אמר שמואל: שור של פטם הרי הוא כרגלי כל אדם, שור של רועה - הרי הוא כרגלי אותה העיר.

השואל כלי מחבירו מערב יום טוב.

קושי: פשיטא!

תירוץ: לא צריכא שלא מסרו לו אלא ביום טוב. מהו דתימא: לאו ברשותיה אוקמיה, קא

משמע לן.

חיזוק מכאן לדברי ר' יוחנן: מסייע ליה לרבי יוחנן, דאמר רבי יוחנן: השואל כלי מחבירו

מערב יום טוב, אף על פי שלא נתנו לו אלא ביום טוב - הרי הוא כרגלי השואל.

ביום טוב כרגלי המשאיל.

קושי: פשיטא!

תירוץ: לא צריכא דרגיל ושאיל מיניה, מהו דתימא: ברשותיה קא מוקים ליה, קא משמע לן;

מימר אמר דלמא משכח איניש אחרינא, ואזיל ושאיל מיניה.

וכן האשה ששאלה מחברתה.

אמירה/תפילה של ר' אבא לפני שעלה לארץ ישראל: כי סליק רבי אבא אמר: יהא רעוא דאימא

מלתא דתתקבל.

שאלת הרבנים בארץ ישראל: כי סליק אשכחיה לרבי יוחנן ורבי חנינא בר פפי ורבי זירא, ואמרי

לה רבי אבהו ורבי שמעון בן פזי ורבי יצחק נפחא, ויתבי וקאמרי: אמאי? ולבטיל מים ומלח לגבי

עיסה!

תשובת ר' אבא: אמר להו רבי אבא: הרי שנתערב לו קב של חטין בעשרה קבין חטין של

חבירו, יאכל הלה וחד?

תגובת הרבנים לתשובתו: אחיכו עליה.

תגובת ר' אבא לדבריהם: אמר להו: גולתיכו שקלי?

תגובת הרבנים לתגובתו: הדור אחיכו עליה.

הסבר לתגובת הרבנים - קושי על תשובת ר' אבא: אמר רב הושעיא: שפיר עבוד דאחיכו

עליה. מאי שנא חטין בשעורים דלא קאמר להו - דהוה ליה מין בשאינו מינו, ומין בשאינו

מינו בטיל. חטין בחטין נמי, נהי דלרבי יהודה לא בטיל, לרבנן מבטל בטיל.

ניסיון לחזק דברי ר' אבא: אמר ליה רב ספרא: משה! שפיר קאמרת! ולא שמיע להו

הא דאמר רבי חייא קטוספאה משמיה דרב: הבורר צרורות מגרנו של חברו - חייב

לשלם לו דמי חטים. אלמא: כילא חסריה, הכא נמי כילא חסריה.

קושי אביי על דברי רב ספרא: אמר ליה אביי: ולא שני ליה למר בין ממון שיש לו

תובעין לממון שאין לו תובעין?

• ממון של לו תובעין - אינו בטל

• ממון שאין לו תובעים - בטל

קושיית ר' אבא נגד טענת אביי: אמר ליה: וליטעמך, הא דאמר רב חסדא:

נבלה בטלה בשחווטה - לפי שאי אפשר לשחווטה שתעשה נבלה,
שחווטה אינה בטלה בנבלה - לפי שאפשר לנבלה שתעשה שחווטה.
הכי נמי, דכי אית לה בעלים (נבלה בשחווטה) לא בטלה?
וכי תימא הכי נמי - והא תניא, אמר רבי יוחנן בן נורי: **חפצי הפקר קונין שביתה,**
אף על פי שאין להם בעלים - דומין כמי שיש להם בעלים.
תירוץ אביי ודחיית דברי רב ספרא: אמר ליה: מי קא מדמית איסורא
לממונא? איסורא - בטיל, ממונא - לא בטיל.

חזרה לשאלת הרבנים בישראל: וטעמא מאי?

- אביי אמר: גזרה שמא תעשה עיסה בשותפות,
- רבא אמר: תבלין לטעמא עבידי, וטעמא לא בטיל.
- ורב אשי אמר: משום דהוי ליה דבר שיש לו מתירין, וכל דבר שיש לו מתירין - אפילו באלף לא בטיל.

